

Rapportage kwalitatieve monitor Beleidsprogramma Aanpak Dak- en thuisloosheid 2021-2025

deel 4

2025

meetellen



Tomorrow is another day.
When I crawl into the night...
It's not a tent,
it's just two sheets of plastic over a rope.
Tied from tree to tree.
That's all it is.
And I try and keep it right.
I crawl into the night,
and I just say to myself:
tomorrow is another day.

Andrew

inhoudsopgave

inleiding	5
werving	6
respondenten	8
resultaten	9
speerpunt 1: vroegsignalering en vroeginterventie	10
oorzaken dakloosheid	11
preventie van dakloosheid	12
voorkomen van een neerwaartse spiraal	14
speerpunt 2: vergroten aanbod woonoplossingen	16
tijdelijke woonoplossingen	16
speerpunt 3: goede ondersteuning op maat	21
toegankelijkheid	22

algemene indruk ondersteuning	25
speerpunt 4: duurzaam maatschappelijk herstel	29
vervolginterviews	29
uitgelicht: ervaringen eu-migranten	35
ervaringen van eu-migranten	36
conclusies	42
colofon	45

inleiding

In 2021 is het beleidsprogramma voor de aanpak van dakloosheid in Amsterdam gestart. Dit beleidsprogramma loopt tot en met 2025 en wordt jaarlijks gemonitord door middel van een kwantitatief en kwalitatief onderzoek. Onderzoeksbureau Meetellen in Amsterdam voert het kwalitatieve onderzoek uit, waarbij jaarlijks meer dan 30 mensen worden geïnterviewd die dak- of thuisloos zijn, dreigen dak- of thuisloos te worden, of recentelijk weer huisvesting hebben gevonden. Respondenten worden geïnterviewd over hun algemene ervaring met de ondersteuning die zij in Amsterdam gehad hebben. Deze rapportage beschrijft de bevindingen van het belevingsonderzoek van 2025.

leeswijzer

In deze rapportage is een beschrijving gegeven van de uitkomsten uit de interviews die afgenomen zijn in 2024. De uitkomsten zijn geordend naar de vier speerpunten van het beleidsprogramma aanpak dakloosheid: (1) vroegsignalering en vroeginterventie; (2) vergroten aanbod woonoplossingen; (3) goede ondersteuning op maat; (4) duurzaam maatschappelijk herstel. Daarnaast worden dit jaar de ervaringen van EU-migranten specifiek uitgelicht. In verband met de privacy van respondenten is er in deze rapportage gebruik gemaakt van fictieve namen.

definities

hulpverlener, ondersteuner, begeleider:

Een hulpverlener is een persoon die professionele hulp, ondersteuning, of begeleiding biedt aan mensen die psychologische-, sociale-, financiële- of huisvestingsproblemen ervaren.

economische dakloosheid: wanneer iemand geen vaste woon- of verblijfplek, en in eerste instantie geen bijkomende psychische of verslavingsproblemen heeft.

Begeleid Thuis (BT): dit is bedoeld voor mensen met complexe problematiek die zelfstandig kunnen wonen met begeleiding (in hun eigen huis of op een andere, stabiele woonplek waar zij enige tijd verblijven).

Beschermd Verblijf (BV): 24-uurs opvang voor mensen die door complexe problematiek niet in staat zijn om zelfstandig te wonen.

werving

Respondenten zijn geworven via contactpersonen op de volgende locaties:

- het instroomhuis (Leger des Heils)
- inloophuizen (De Regenboog Groep)

Daarnaast zijn flyers verspreid op verschillende locaties door de stad:

- Passantenhotels
- Locaties voor dag- nachtopvang
- Buurtteams
- Straatalliantie
- Postadressen op de Jan van Galenstraat
- Z!-krant

Respondenten die in voorgaande jaren deelnamen aan het onderzoek zijn benaderd voor een vervolginterview.

In de grote steden is het aantal dakloze EU-migranten in de afgelopen jaren toegenomen. Naar schatting is in Amsterdam 80-90% van de mensen die buiten slapen EU-burger.¹ Omdat in voorgaande jaren weinig EU-burgers

¹ (2024) *Pilot dakloze EU-migranten in Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Den Haag. Verkenning van bronnen voor signalering, toeleiding zorg en monitoring.* GGD GHOR Nederland. <https://ggdghor.nl/wp-content/uploads/2025/07/FS-OGGZ-groepen-beter-in-beeld-Pilot-Dakloos-EU-migranten.pdf>

meededen aan dit onderzoek, heeft het onderzoeksteam er dit jaar voor gekozen om extra aandacht te besteden aan het werven van EU-migranten. Hiervoor zijn interviews afgenomen met bezoekers van de inloophuizen die speciaal voor dakloze EU-migranten zijn ingericht. De ervaringen van EU-migranten zijn in deze rapportage uitgelicht in een apart hoofdstuk.

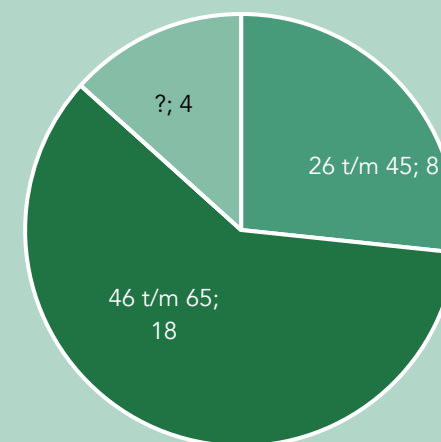
respondenten

In totaal zijn 30 personen gesproken. 63% van de respondenten is man, 37% vrouw. Er zijn mensen gesproken in verschillende leeftijdscategorieën, de jongste respondenten waren 27 jaar, de oudste 63 jaar. Ongeveer een kwart van de respondenten (23%) heeft een traject in beschermd verblijf of begeleid thuis, of staat daarvoor op de wachtlijst. De overige respondenten (67%) komen hier niet voor in aanmerking. 10% van de respondenten heeft minderjarige kinderen die al dan niet bij hen verblijven. 33% van de respondenten die dit jaar zijn geïnterviewd is gemigreerd uit een EU-land. 33% van de respondenten zijn mensen die door de tijd heen gevolgd zijn en in eerdere jaren meededen aan dit onderzoek.

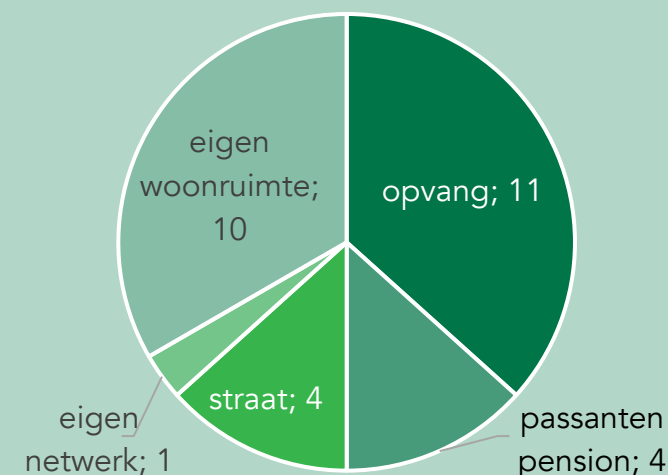
verblijfplaats

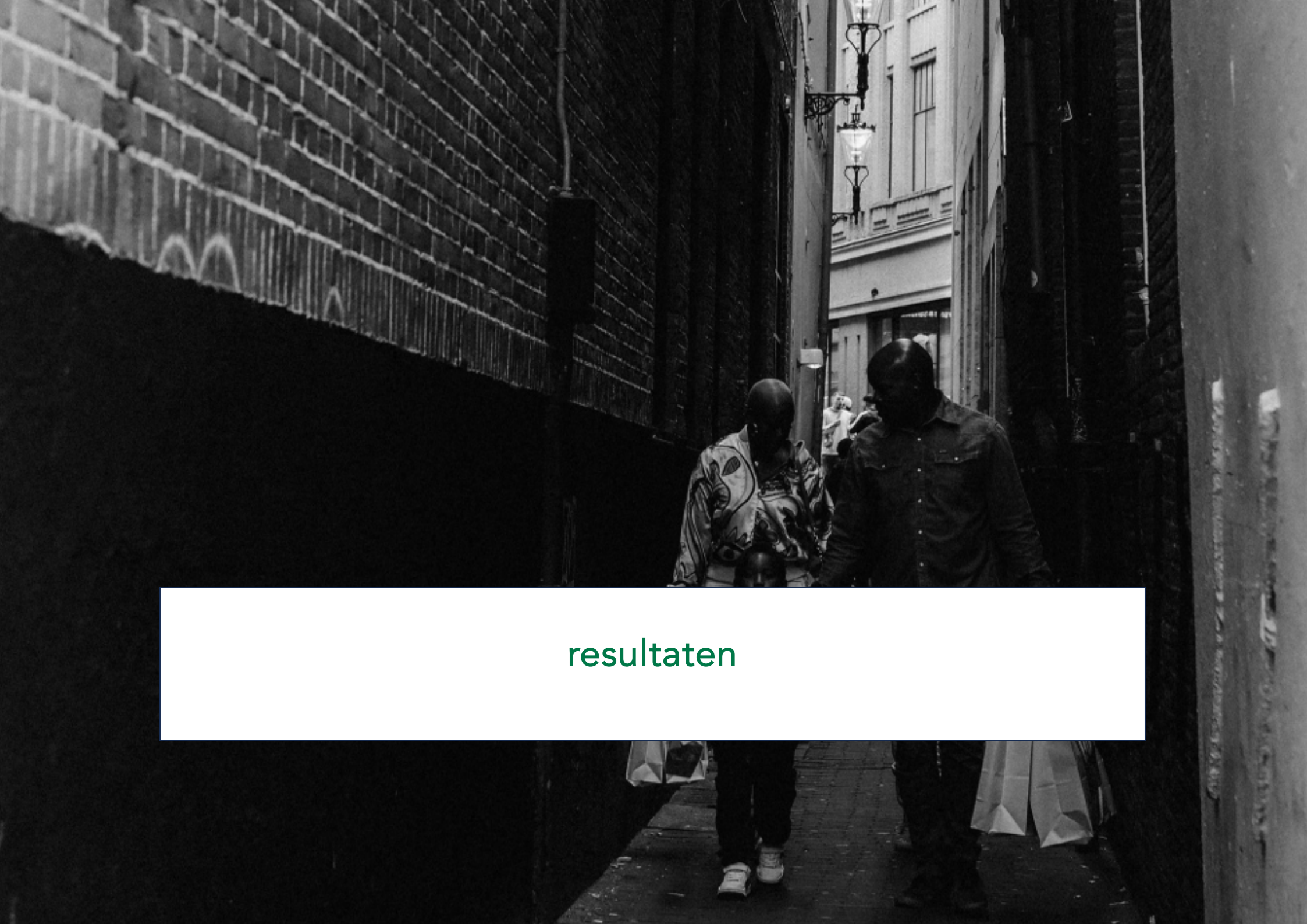
De helft van de respondenten verbleef op het moment van interviewen in een opvanglocatie: 36% in (dag- en) nachtopvang en 13% in een passantenpension. Een derde (33%) had (recent) een eigen woning gevonden, 13% van de respondenten verbleef in de openbare ruimte en een enkeling verbleef bij vrienden en familie.

leeftijd respondenten



verblijfplaats respondenten





resultaten

speerpunt 1
vroegsignalering en vroeginterventie

oorzaken dakloosheid

Van de 30 respondenten die dit jaar mee deden aan dit onderzoek kwamen de meesten in een situatie van dakloosheid, nadat zij vanuit het buitenland naar Nederland kwamen (33%, 10 personen). Dit waren bijvoorbeeld EU-migranten die naar Nederland kwamen om te werken, of remigranten met een Nederlands paspoort die eerder in Nederland woonden en terugkeerden na een periode in het buitenland te hebben gewoond. 20% (6 personen) raakte dakloos door relationele redenen, zoals het beëindigen van een relatie of niet meer bij familieleden kunnen inwonen. 17% van de respondenten (5 personen) raakte dakloos doordat zij de huur niet hadden betaald en 10% (3 personen) raakten hun woning kwijt na conflict met de verhuurder. Andere redenen die minder vaak genoemd werden, waren een tijdelijk huurcontract dat niet verlengd werd, verslavingsproblematiek of een onveilige thuissituatie.

Het percentage respondenten dat dakloos raakt nadat zij uit het buitenland naar Nederland komen is dit jaar hoger, mede doordat er meer geworven is onder EU-migranten.

preventie van dakloosheid

Respondenten is gevraagd of zij ideeën hebben over hoe voorkomen had kunnen worden dat zij hun woning kwijtraakten. Voor veel respondenten is dit moeilijk te beantwoorden. Vooral degenen die hun woning verloren door het beëindigen van hun relatie of na (terug)komst uit het buitenland zagen geen mogelijkheid om hun woning te behouden.

rol woningcorporaties

Sommige respondenten gaven aan dat woningcorporaties een rol hadden kunnen spelen in het voorkomen van dakloosheid. Een respondent vertelt bijvoorbeeld dat zij zich zo onveilig voelde in haar woning dat ze er niet langer kon blijven. Als de woningcorporatie had kunnen bemiddelen bij een woningruil had dit haar kunnen helpen. Een andere respondent, die een vrijesectorwoning huurde van een grote woningcorporatie, gaf aan dat hij door verlies van inkomen al een lange tijd problemen had met het betalen van de huur. Daarvoor had hij meer dan 15 jaar altijd netjes de huur betaald. Hij vertelt dat het hem had geholpen als hij vanuit de woningcorporatie had kunnen doorschuiven naar een passende woning. Dit had volgens hem een traumatische ontruiming en periode van dakloosheid kunnen besparen.



En dan vraag je die woningcorporatie, ja, zouden jullie na al die tijd toch wel sociale bewoning of iets...Dat noem je dan klantenbinding of een beetje vertrouwen in de mensheid? [...] Ja, hun had ik al gezegd, ik ga vrijwillig daaruit als jullie mij ergens in de Bijlmer of weet ik veel... toen gaven zij aan dat dit niet hun taak is.

Frederik

rol hulpverlenende instanties

Een andere respondent vertelt dat hij graag had gehad dat er iemand bij hem langs gekomen was om hem te waarschuwen voor een mogelijke huisuitzetting. Het was volgens hem goed geweest als bijvoorbeeld iemand van het buurtteam was langsgekomen. In het verleden was dat bij hem ook weleens gebeurd voor een ander probleem, nu had dat ook kunnen helpen.

bureaucratie

Verschillende EU-migranten vertellen dat trage bureaucratische processen bij het aanvragen van zaken die nodig zijn om te kunnen werken (zoals een BSN-nummer, DigiD en bankrekening of een postadres) ervoor zorgen dat zij soms maandenlang moeten wachten voordat ze aan het werk kunnen. Ze hebben geen geld om de lange periode zonder inkomen te overbruggen, kunnen geen onderdak of hostel meer betalen en komen op straat terecht.

eigen verantwoordelijkheid

Een aantal respondenten ziet het verlies van hun woning vooral als hun eigen verantwoordelijkheid. Ze zeggen bijvoorbeeld dat hun alcohol- of drugsgebruik de reden is dat ze op straat kwamen te staan en hebben het idee dat zij dit alleen zelf hadden kunnen voorkomen.

“

Ja, maar het is wel mijn schuld, dat moet ik erbij zeggen. [...] Want ik hoor huur te betalen. [...] Maar als je vraagt wat wil ik? Ik had graag gehad dat ze langskwamen van 'Goh, de huur loopt achter, je wordt uit je huis gezet hoor!'"

Johan

voorkomen van een neerwaartse spiraal

Ook als het kwijtraken van een woning niet voorkomen kan worden, kan het vroeg bieden van de juiste ondersteuning en voorzieningen volgens respondenten helpen voorkomen dat mensen snel in een neerwaartse spiraal terecht komen en de problemen verergeren. Respondenten noemen verschillende dingen die voor hen belangrijk zijn in het voorkomen van ergere problemen.

veilige slaapplek

Een veilige slaapplek is het meest cruciaal voor respondenten. Wanneer dit ontbreekt heeft dit gevolgen voor de mentale gezondheid en brengt het mensen in onveilige situaties.

Een respondent vertelt hoe het slapen op straat bij hem voor ernstige psychische problemen zorgde. Een ander vertelt dat een tijdelijke slaapplek in de nachtopvang voor hem nog maar net op tijd kwam. Door sombere gevoelens en de makkelijke toegankelijkheid van drugs op straat, was de verleiding groot om drugs te gaan gebruiken.

Een jonge vrouw vertelt hoe zij een jaar lang moest overbruggen met tijdelijke illegale onderhuur, en door bij mensen op de bank te slapen. Omdat ze weinig mensen kent, vond ze haar logeeraadressen via Facebook. Hierdoor kwam ze meerdere malen in onveilige situaties terecht. Ze vertelt

“

You get paranoid at some point [...] too sad you know, want to take drugs because it's easy access in the street. I didn't want to go deeper into that path. So I was lucky they came at the right time.”

Paulo, over tijdelijke nachtopvang na een periode op straat te hebben geleefd.

“

Ik stond op instorten [...] Ik was ook niet meer aanspreekbaar. Ik kwam hier [in de opvang] binnen, ontregeld, in de war.”

Malik, over psychische gevolgen van het leven op straat

dat ze te maken kreeg met seksueel misbruik en oplichting. Zo maakte ze bijvoorbeeld mee dat de sloten van de kamer die zij huurde vervangen werden tijdens haar afwezigheid. Hierdoor stond ze van het één op het andere moment opnieuw op straat en was ze al haar spullen kwijt.

snel handelen wanneer iemand zich meldt i.v.m. dakloosheid

Uit de verhalen van respondenten blijkt dat er vaak veel tijd overheen gaat tussen het moment dat ze voor het eerste ergens aankloppen voor hulp en het moment dat zij daadwerkelijk geholpen zijn met zaken zoals een postadres, (nacht)opvang, inschrijving voor wachtlijst en/of woningnet een aanvraag voor BSN-nummer, werkvergunning of (daklozen)uitkering. Een respondent geeft ook aan dat het geholpen had als ze direct psychologische ondersteuning aangeboden had gekregen.

dagbesteding

Vooraf geïnterviewde EU-migranten noemen het belang van activiteiten, zoals vrijwilligerswerk, taalcursus, of sport en ontspanning. Iets te doen hebben draagt voor respondenten bij aan hun mentale gezondheid. Ook noemen ze dat het helpt voorkomen dat ze meegezogen worden in alcohol- en drugsgebruik, waar ze op straat en in de inloophuizen mee in aanraking komen.

“

There's a lot of people that maybe in the beginning just needed a little help, a little push [...] by the time they're ready to help that person, that person has way more problems now. It's not as simple as in the beginning. So I think at times [...] if you could just help them out a little bit in the beginning, they don't have to wait two years and a half and still be in the streets.”

Brian



speerpunt 2
vergroten aanbod woonoplossingen

tijdelijke woonoplossingen

In Amsterdam zijn verschillende initiatieven die tijdelijke woonruimte bieden voor mensen die dak- en thuisloos zijn. Net als in voorgaande jaren zijn ook dit jaar weer mensen gesproken die gebruik hebben gemaakt van tijdelijke woonoplossingen. Vier personen verbleven op het moment van interviewen in één van de passantenpensions in Amsterdam (meestal de Buitenhof) en vijf personen hadden in voorgaande jaren tijdelijk verbleven in een passantenpension of anti-kraak woning via het project Tijdelijk Onderdak van De Regenboog Groep.

veilige eigen plek zorgt dat mensen tot rust kunnen komen

Respondenten vertellen dat deze tijdelijke woonoplossingen hen vooral de kans geven om even tot rust te komen. Die rust is een belangrijke voorwaarde om (weer) bezig te kunnen zijn de toekomst en om de zoektocht naar een woning of werk te kunnen voortzetten en volhouden. Geïnterviewden vertellen bijvoorbeeld dat zij dankzij de tijdelijk woonplek hun baan konden behouden of de zorg voor een kind konden blijven delen met de andere ouder.

Tijdelijke woonoplossingen zoals anti-kraakwoningen via De Regenbooggroep en passantenpensions (zoals De Buitenhof), waar mensen een eigen kamer hebben, worden door respondenten over het algemeen ervaren als veilige plekken om tijdelijk te verblijven. Ook kleinschalige



It changes a lot. I'm bettering my Dutch [...], I have time to go to therapy, looking for internship, looking for my future and settling in, making friends, making connection, building network. All these things on the side.

Sari, over haar verblijf op De Buitenhof

nachtopvang in zelfbeheer (NOIZ) werd door een aantal respondenten genoemd als een plek waar zij zich veilig voelden. Op andere meer grootschalige (dag- en) nachtopvang locaties voelden respondenten zich juist vaak onveilig, bijvoorbeeld omdat ze er in aanraking komen met geweld, alcohol- en drugsgebruik of soms omdat ze een slaapruijnte moeten delen met iemand met ernstige psychiatrische problemen. Eén respondent benoemt ook het belang van de speciale nachtopvang locatie voor LHBTI+ personen waar hij verbleef. Vooral voor deze groep zijn de reguliere opvanglocaties volgens hem een onveilige plek, die daardoor vermeden wordt. Het gevolg is dat deze mensen op straat of illegale onderhuur in onveilige situaties terecht komen.

maximale verblijfsduur meestal te kort om stabiele woonruimte te vinden

Een deel van de respondenten hebben meerdere jaren meegedaan aan dit onderzoek. Uit hun verhalen blijkt dat de maximale verblijfsduur meestal niet genoeg bleek te zijn om een woning te vinden. Een aantal personen kon extra verlenging krijgen, bijvoorbeeld om gezondheidsredenen of om de laatste maanden tot oplevering van de sleutel van een nieuwe woning te overbruggen. Eén persoon verbleef eerst opnieuw een jaar op straat en in de nachtopvang voordat hij uiteindelijk een woning vond. In de periode waarin respondenten de tijdelijke woning bijna moeten verlaten ervaren zij veel stress, wanneer een nieuwe woning nog niet in beeld is.

“

Er zijn wel mensen die durven dat niet, die gaan ook weg. Ik heb er één keer geslapen, maar zelfs binnen ben ik bedreigd toen. Ze hadden mij verantwoordelijk gesteld, doordat ik de plek van een van hun vrienden in beslag had genomen.

Malik, over de nachtopvang

Steve vertelt hoe wanhopig hij was in die laatste maanden voordat hij weg zou moeten uit een tijdelijke woning via De Regenboog Groep. Omdat hij al een keer verlenging had gekregen kon hij niet meer doorstromen naar een andere tijdelijke plek. Zijn ondersteuner kon hem ook niet verder helpen en zag geen andere optie dan dat hij zich moeten aanmelden voor nachtopvang. Hij was bang dat hij zijn baan kwijt zou raken en overwoog zelfs even de criminaliteit in te gaan om snel veel geld te verdienen en daarmee een oplossing te vinden. Gelukkig vond hij op de valreep een woning via Woningnet, hij begrijpt zelf niet hoe dat gelukt is.

wonen buiten Amsterdam

Met respondenten die nog geen woning hadden en niet op de wachtlijst stonden voor beschermd verblijf of begeleid thuis is gesproken over hoe zij dachten over het zoeken van een woning buiten Amsterdam. Respondenten vertellen dat zijn zich, soms met hulp van een ondersteuner via De Regenboog Groep, een buurtteam of HVO-Querido, ingeschreven hebben voor Woningnet in verschillende regio's. Sommige respondenten zeggen dat zij bang zijn om in een sociaal isolement terecht te komen wanneer zij (ver) buiten Amsterdam moeten gaan wonen. Ook het delen van de zorg voor haar kind wordt voor een van de respondenten moeilijk, omdat de vader van haar kind in Amsterdam woont. Tegelijkertijd zeggen mensen zich erbij neer te leggen omdat ze geen andere keus hebben.

“

Ik dacht echt gewoon van, ik ga mijn oude gabbers opzoeken man. En dan pak ik gewoon 70, 75 ruggen. Dan ben ik van dat hele probleem af. En als ik gepakt word, dan ben ik wel gepakt. Zo ga je op een gegeven moment denken. [...] Ja, vooral omdat ik ook wel een beetje mensen ken uit het verleden, die die weg bewandelen, en ik me daar heel makkelijk bij kon aansluiten. Ja, dit was mijn uiterste gedachte natuurlijk.”

Steve

“

Je kan hier nieuwe woningen krijgen, maar je begint bij nul. En bij een bepaalde leeftijd.. Je kan zeker lui vinden waar je af en toe een fijn gesprek mee hebt, maar vrienden is een heel ander verhaal.”

Frederik

De ervaring van respondenten is dat het ook buiten Amsterdam niet altijd makkelijk is een woning te vinden zonder urgentieverklaring, want ook buiten Amsterdam zijn wachtlijsten. Eén respondent maakt zich ook zorgen of een woning wel toegekend wordt als ze zijn documenten nagaan en zien dat hij een postadres heeft gehad op de Jan van Galenstraat.



Ja, die [maatschappelijk werker] helpt. Maar ze hebben niks te doen, omdat het een beetje moeilijk is om een huis zo makkelijk te vinden. Het duurt lang.”

Imran, over het zoeken naar woningen buiten Amsterdam)



speerpunt 3
goede ondersteuning op maat

toegankelijkheid

Net als in eerdere jaren beschrijven de verhalen van respondenten een ontoegankelijk systeem. Veel mensen hebben het gevoel dat zij buiten de boot vallen, omdat zij niet voldoen aan de criteria om in aanmerking te komen voor opvang en/of een traject beschermd verblijf of begeleid wonen. Het is voor mensen vaak onduidelijk waar zij terecht kunnen met hun probleem, mensen vertellen dat zij veel moeite moeten doen om de ondersteuning te krijgen die zij nodig hebben en de wachttijden zijn lang.

zelfredzaamheid als criterium sluit niet aan bij de leefwereld

Via een screening bepaalt de GGD in hoeverre mensen zelfredzaam zijn. Afhankelijk daarvan wordt bepaald wie er in aanmerking komt voor een traject naar beschermd verblijf of begeleid thuis. Voor degenen die in aanmerking komen voor een traject, is er na een lange wachttijd zicht op woonruimte. Voor degenen die als zelfredzaam worden gezien is dit perspectief er niet. Het onderscheid tussen wel of niet als zelfredzaam bestempeld worden na een screening heeft hierdoor grote consequenties voor mensen. De zwart-witte uitkomst, wel of niet zelfredzaam, sluit voor respondenten echter niet aan bij hun situatie, die veel genuanceerder is. Respondenten die als zelfredzaam gezien werden hadden regelmatig naast woonruimte ook op andere vlakken ondersteuning nodig. Respondenten vertellen bovendien dat zij niet voor niks aankloppen bij de gemeente of

“Dat vind ik heel jammer van de gemeente. Alles gaat volgens regeltjes die hun doen. En het is niet flexibel. Ze letten niet op mij.”

Johan

andere instanties. Vaak hadden zij zelf al alles geprobeerd, maar lukte het hen in de huidige woningmarkt niet (meer) om zelf een oplossing te vinden. Andersom hadden sommige respondenten die op de wachtlijst stonden voor begeleid wonen niet veel meer behoefte aan ondersteuning dan mensen die niet in aanmerking kwamen voor een traject. Eén respondent op de wachtlijst voor begeleid wonen geeft bijvoorbeeld aan dat zij wel verplicht begeleiding heeft, maar niet goed weet waar haar begeleider haar mee zou moeten helpen.

Een veel gehoorde opmerking van respondenten die als economisch dakloos of zelfredzaam gezien werden, is dat zij het gevoel hebben dat ze beter geholpen zouden worden wanneer ze een drugsverslaving zouden hebben. Respondenten hebben regelmatig het gevoel niet serieus genomen te worden, omdat ze er op het eerste gezicht niet uitzien alsof ze hulp nodig hebben. Het is voor respondenten moeilijk te begrijpen dat zij niet geholpen kunnen worden bij het vinden van woonruimte of het krijgen van urgentie, terwijl andere groepen wel voorrang krijgen op een woning. Respondenten vertellen dat dit voor hen oneerlijk voelt.

Het verschil tussen zelfredzaam en niet zelfredzaam zijn is niet eenduidig, zoals blijkt uit de verhalen van respondenten. Daarnaast kan de mate van 'zelfredzaamheid' ook snel veranderen naarmate mensen langer in een situatie van dak- of thuisloosheid doorbrengen. Respondenten geven soms

“

Ik vind het een beetje vijandig. [...] Ja, hoe moet ik dat zeggen? Eigenlijk van, je bent dan niet verslaafd, dus we kunnen eigenlijk niks met je. Bij ons hoor je niet.

Selina, over contact met de GGD

ook aan dat zij het gevoel hebben te moeten wachten tot het slechter met hen gaat, voordat ze geholpen kunnen worden.

Net als in eerdere jaren zien we dat respondenten die uiteindelijk in aanmerking kwamen voor een begeleid wonen traject regelmatig eerst werden afgewezen, omdat zij te zelfredzaam zouden zijn. Verschillende respondenten vertellen dat hun aanvraag voor een indicatie, na een eerste afwijzing, pas toegekend werd wanneer een ondersteuner vanuit een GGZ-instelling of Buurtteam hielp bij de aanvraag. Hun situatie was in de tussentijd niet altijd veel veranderd.

hulp krijgen kost veel moeite

Uit de verhalen van respondenten blijkt dat zij vaak veel moeite moeten doen om de ondersteuning te krijgen die zij nodig hebben. Een jonge vrouw met kind vertelt bijvoorbeeld dat zij zelf alle organisaties die haar mogelijk zouden kunnen helpen opgezocht en benaderd had, maar zonder resultaat. Pas meer dan een jaar later lukte het haar om met behulp van een GGZ-medewerker om op de wachtlijst voor een begeleid wonen te komen. Een ander verklaart dat hij zijn plek op de wachtlijst vooral te danken heeft aan het feit dat hij “zo tegen het systeem aan [heeft] lopen schoppen”. Ook vertellen meerdere respondenten dat het aanvragen van een postadres pas lukte wanneer een maatschappelijk werker of ander hulpverlener samen met hen de aanvraag deed. Een paar respondenten die wel vloeiend Engels spraken, maar minder goed Nederlands, geven aan dat zij het gevoel

“

The only reason that I was taken seriously is because I finally got my social worker to come with me. And I was able to do three things, that has taken me two years that I have not been able to do it, all in one day.”

Brian

hebben dat je beter geholpen, en eerder serieus genomen wordt, wanneer je Nederlands spreekt. Dat het zoveel moeite kost om ergens hulp te krijgen maakt dat respondenten zich niet serieus genomen voelen.

algemene indruk ondersteuning

Respondenten is gevraagd hoe zij de ondersteuning, die zij in het afgelopen jaar hebben ontvangen, hebben ervaren. Een algemeen beeld wat hierin terug te zien is, is dat de individuele ondersteuners die vanuit verschillende organisaties en instanties ondersteuning bieden meestal gewaardeerd worden. Waar de ondersteuning het meest tekortschiet is in de toegankelijkheid van ondersteuning en voorzieningen en het vinden van een structurele en duurzame oplossing. Hulp komt vaak (te) laat en is meestal tijdelijk. Voor veel respondenten, met name economisch dakloze mensen en dakloze EU-migranten is er weinig perspectief op het vinden van een stabiele woonplek.

ervaringen met individuele ondersteuners

Positieve ervaringen met ondersteuning gaan meestal over individuele ondersteuners waar respondenten goed contact mee hebben en die zij vertrouwen. Respondenten waarderen vriendelijkheid, respect, betrokkenheid, een luisterend oor en een informele benadering. Daarnaast waarderen zij het wanneer er praktische ondersteuning geboden wordt.

Respondenten beschrijven soms ook minder positieve ervaringen met ondersteuners of medewerkers van organisaties en instanties waarmee zij te maken hebben. Redenen die genoemd worden zijn: geen klik met de ondersteuner hebben, een ondersteuner die te weinig tijd heeft of te weinig praktische hulp biedt, en soms ervaren ze een respectloze bejegening. Tekortkomingen worden door respondenten soms ook verklaard door structurele problemen zoals hoge werkdruk en gebrek aan ervaren personeel.

gevolgen van negatieve bejegening

Hoewel het merendeel van de respondenten positief is over de bejegening door ondersteuners die dicht bij hen staan, kan het voor respondenten wel veel impact hebben wanneer zij zich op een negatieve manier bejegend voelen. Wanneer mensen bijvoorbeeld niet geloofd werden, het gevoel hadden dat zij niet serieus genomen werden of ongelijkwaardig of respectloos behandeld werden had dit invloed op hun vertrouwen in ondersteuning en op hun stemming. Soms had een conflict met een medewerker ook direct invloed op hun mogelijkheden om in de opvang te kunnen blijven. Met name in op de locaties voor (dag- en) nachtopvang hadden respondenten regelmatig ervaring met negatieve bejegening door personeel.

“Er zijn allemaal goede mensen, maar er zijn ook gewoon mensen...die werken niet meer met hetzelfde gevoel als [waarmee] ze zijn begonnen, laat ik het zo maar even netjes zeggen. Die hebben geen gelijkwaardigheid naar jou toe. Dat voelt voor niemand goed natuurlijk. Die hebben niet geleerd hoe ze kunnen communiceren.”

Veronica, over bejegening door sommige medewerkers in de opvang

geen duurzame oplossing

Hoewel individuele ondersteuners vaak gewaardeerd worden en volgens respondenten hun best doen, is het voor hen ook niet mogelijk om een duurzame oplossing te bieden. De ondersteuning wordt door één respondent bijvoorbeeld beschreven als 'pleisters plakken'. De oorzaak van het probleem, dat je geen stabiele en betaalbare woonruimte hebt, wordt niet opgelost.

gebrek aan eigen regie doordat er niks te kiezen valt

Uit de verhalen van verschillende respondenten blijkt dat zij weinig eigen regie ervaren, omdat er eigenlijk niks te kiezen valt. Zij voelen zich bijvoorbeeld overgeleverd aan het systeem en de wachttijden, hebben soms het gevoel dat ze noodgedwongen de stad uit moeten, of hebben geen invloed op de opvangplekken waar ze terecht komen. Eén respondent vertelt bijvoorbeeld hoe zij meerdere keren heel kort van tevoren zonder verdere uitleg medegedeeld kreeg dat ze naar een andere opvanglocatie overgeplaatst werd.

ervaringen met de Buurteams

In totaal hebben negen respondenten verteld over hun ervaringen met het Buurteam in het afgelopen jaar. De ervaringen met het Buurteam zijn wisselend, ongeveer de helft noemt positieve ervaringen met het Buurteam: ze hebben bijvoorbeeld geholpen met het inschrijven op Woningnet, regelen van zorgverzekering, huisarts of zorgtoeslag



Het is echt elke keer van, je gaat daar, de GGD bepaalt, je gaat naar Zuiderburg. Zuiderburg bepaalt, je gaat naar het Instroomhuis. Per Mens bepaalt, je gaat naar de herstartstudio. Vandaar wordt bepaald dat je naar deze woning gaat waar ik nu al maanden op wacht.”

Priya



Ze gaan je zien, en [je moet] wachten tot GGD gaat beslissen over jou, of ze jou gaan helpen. Dan wacht je.”

Farouk

aangevraagd, of schuldhulpverlening geregeld (doorverwijzing) of doorverwezen naar de Jan van Galenstraat waar een postadres en uitkering toegekend werden.

Het merendeel van de respondenten heeft ook minder positieve ervaringen met het Buurtteam (7 van de 9 respondenten). Dit heeft er vooral mee te maken dat het Buurtteam hen vertelt niks voor hen te kunnen doen. In sommige gevallen werd een verkeerde inschatting gemaakt, een aantal respondenten kreeg te horen dat er niks voor hen gedaan kon worden, terwijl zij achteraf gezien wel in aanmerking kwamen voor traject beschermd wonen/begeleid thuis.



speerpunt 4
duurzaam maatschappelijk herstel

vervolginterviews: hoe gaat het een jaar later?

Voor deze monitor wordt een deel van de respondenten door de tijd gevolgd. Dit hoofdstuk beschrijft de situatie en ervaringen van de respondenten die in voorgaande jaren ook aan dit onderzoek meededen. In totaal zijn dit jaar tien respondenten gesproken die in 2022, 2023 of 2024 ook geïnterviewd zijn. Met hen is gesproken over hoe hun situatie sinds het vorige interview veranderd is als het gaat om verblijfplaats, (mentale) gezondheid, ondersteuning en financiële situatie. Tussen de interviews zat steeds minimaal één jaar.

verblijfplaats

Acht van de tien personen had inmiddels woonruimte gevonden, meestal doordat zij konden reageren op woningaanbod voor een specifieke doelgroep (vijf personen vonden een senioren- of jongerenwoning). Anderen vonden woonruimte via medische urgentie, in de particuliere sector of via een begeleid wonen traject. Twee van de tien personen had nog geen woonruimte gevonden, één daarvan stond op de wachtlijst voor een omslagwoning, de ander had nog geen perspectief op woonruimte.

ondersteuning

De meeste respondenten maken gebruik van ondersteuning op één of meerdere gebieden in hun leven. Sommigen zijn in behandeling bij een psycholoog sommigen hebben ondersteuning bij financiën, bijvoorbeeld om schulden af te betalen of geldzaken te beheren. Sommigen krijgen ondersteuning, omdat zij op de wachtlijst staan voor begeleid wonen en één persoon kreeg ondersteuning bij het zoeken naar werk. Twee van de tien personen hebben geen ondersteuning.

blij met een nieuwe woning: eindelijk rust

Twee personen hadden in het afgelopen jaar een woning gevonden. Beiden vonden via Woningnet een seniorenwoning, één in Amsterdam, de ander buiten Amsterdam. Beiden vertellen hoe blij ze zijn dat ze, na een moeilijke periode, eindelijk weer rust en een stabiele basis terug hebben. Dat maakte het voor hen mogelijk om te blijven werken, of daarmee te beginnen.

Koen vertelt opgewekt over zijn nieuwe woning buiten Amsterdam. Nadat hij zijn tijdelijke woning via Tijdelijk Onderdak moest verlaten, moest hij opnieuw een jaar op straat overbruggen. Zijn sociale contacten zijn minder geworden nu hij niet meer in Amsterdam woont, maar hij komt in zijn nieuwe woning helemaal tot rust en geniet ervan dat hij eindelijk weer zelf kan koken. De eerste maanden had hij nodig om bij te komen, maar nu is hij begonnen om zijn eigen bedrijf weer op te starten.

“

Ik kan weer koken, hoe heerlijk is dat?
Ik kan weer gezond eten!”

Koen

na eerste blijdschap met woning vaak ook moeilijkere periode

De eerste blijdschap met de woning komt ook terug in de verhalen van respondenten die al meer dan een jaar geleden een eigen woning vonden. Na die eerste blijdschap komen de meesten ook in een periode waarin het wat moeilijker gaat, bijvoorbeeld door mentale klachten of financiële tegenslagen. Een aantal personen had te maken met mentale klachten waardoor het tijdelijk of structureel niet meer lukte om te werken, sommigen kregen te maken met financiële zorgen (zoals een huurachterstand of schulden uit het verleden die nog open bleken te staan) en een aantal personen vertelt dat het hen niet lukt om een betaalde baan te vinden.

Marita verbleef een aantal jaar geleden een tijdelijke woning van De Regenboog Groep en vond van daaruit een huurwoning in de particuliere sector. Ze vertelt hoe haar situatie sindsdien elk jaar een stukje onzekerder werd. De huur is erg hoog en haar inkomen als ZZP-er is wisselend. De laatste jaren neemt het aantal klanten af. Ze zoekt daarom ook werk in loondienst, maar dat heeft ze nog niet kunnen vinden. Elk jaar maakt ze zich meer zorgen over haar toekomst en ze is bang om opnieuw haar woning kwijt te raken. Ze heeft inmiddels een maand huurachterstand, geen sociaal netwerk om op terug te vallen en niet genoeg geld om bijvoorbeeld de borg voor andere woonruimte te betalen. Ook op het gebied van haar gezondheid speelt er het een en ander. Ze maakt zich zorgen over wat er gebeurt als ze door ziekte tijdelijk niet zou kunnen werken.

“

I don't see a future anymore”

Marita

financiële onzekerheid in periode van verhuizing

De twee personen die het afgelopen jaar naar een eigen woning verhuisden hadden in de periode van de verhuizing allebei de maken met extra kosten die ze op dat moment niet konden betalen. Een persoon kon de dubbele huurkosten en verhuiskosten zelf niet opbrengen, maar had familieleden die hem financieel wilden steunen. De ander liep in de eerste maand in zijn nieuwe woning meteen een huurachterstand op, omdat de uitkering in de gemeente waar hij heen verhuisde nog niet meteen geregeld was. Uiteindelijk heeft het buurtteam in zijn nieuwe woonplaats kunnen helpen door een voorschot te regelen.

geen woonruimte: grote onzekerheid over de toekomst

Twee van de tien personen zaten nog steeds in een situatie van dakloosheid en verbleven op een opvanglocatie. Beiden maakten zij zich grote zorgen over de toekomst, de één omdat hij er weinig vertrouwen in heeft een woning te kunnen vinden, de ander omdat zij het qua mentale gezondheid niet volhoudt in de opvanglocatie te blijven tot ze aan de beurt is voor een eigen woning.

“

Ik heb niet zoveel vertrouwen, maar ik heb me ingeschreven. Ik heb geen keuze. Ik moet wachten. [...] Ik ben bang voor de toekomst.”

Rachid

Alexandra verblijft al bijna anderhalf jaar in een opvanglocatie en ziet haar eigen mentale gezondheid sterk achteruitgaan. Haar energie wordt steeds minder, werken kan ze steeds minder goed aan. Terwijl ze eerst 60 uur werkte, is 24 uur nu eigenlijk al te veel. Ook maakt ze zich zorgen over haar eigen drugsgebruik. Dit was lange tijd onder controle, maar sinds ze in de opvang zit neemt het toe. Ze vertelt dat de opvanglocatie is ingericht om tijdelijk te verblijven en niet geschikt is voor langdurig verblijf. Door de lange wachtlijsten moet ze hier misschien nog meer dan een jaar blijven voordat ze in een herstel- of omslagwoning terecht kan. Ze is bang dat ze dit niet volhoudt en zoekt daarom uit of verblijf in een anti-kraak woning mogelijk is, terwijl ze op de wachtlijst blijft staan.

“

Bijna anderhalf jaar verder. Ik ben ook moe. Want je verandert zelf. In je eigen kunnen, in je eigen energie en ook in de drive. Want ik ben moe, ik heb geen zin. En dat is een heel gevaarlijk ding. Ik kan de hele dag op bed liggen op het moment. En sorry, ik word er een beetje emotioneel van, want ik ben een heel actief mens.”

Alexandra, over langdurig verblijf in een opvanglocatie



uitgelicht: ervaringen EU-migranten

ervaringen van EU-migranten

Dit jaar is in de werving extra aandacht besteedt aan het bereiken van EU-migranten. Een derde van de personen die dit jaar geïnterviewd zijn was afkomstig uit een EU-land (10 personen, waarvan 3 vrouwen en 7 mannen). Omdat de situatie en ervaringen voor deze groep in bepaalde opzichten verschillen van die van de andere respondenten is gekozen om de ervaringen van EU-migranten apart uit te lichten.

De meeste mensen zijn geïnterviewd in één van de inloophuizen van de Regenboog Groep (9 personen). Ongeveer de helft van deze respondenten verbleef al langere tijd in Nederland (tussen de 2 en 8 jaar) de andere helft was korter dan een half jaar in Nederland.

vooral bezig met overleven

In tegenstelling tot de meeste andere respondenten die dit jaar geïnterviewd zijn hadden de geïnterviewde EU-migranten die gebruik maakten van de inloophuizen meestal geen inkomen uit werk en ook geen uitkering. Ze waren daardoor in eerste instantie bezig met overleven. Niet het vinden van woonruimte, maar het vinden van werk was voor de meesten hun voornaamste zorg. Zoeken naar woonruimte was iets waar zij nog niet mee bezig waren. Een aantal personen verbleef in de openbare ruimte en ongeveer de helft had een slaapplek in nachtopvang bij De Regenboog

“

I can't search anywhere if you don't have money to search. No. I mean, if I took all your money right now and I tell you to go look for an apartment...

Brian

Groep, maar dit was slechts voor een korte periode. Respondenten maakten zich zorgen over waar ze daarna naartoe zouden moeten.

moeilijk om uit de situatie te komen

Dakloze EU-migranten vertellen dat het moeilijk is om uit de situatie te komen. Het vinden van werk lukt niet of zij moeten wachten op administratieve zaken zoals een BSN-nummer of werkvergunning voordat zij kunnen werken. Zonder werk is er voor de meesten geen inkomen (enkeligen hebben een uitkering) en ook geen mogelijkheid om onderdak te betalen.

Brian legt uit dat het moeilijk was om de administratieve zaken op orde te krijgen, die nodig zijn om te werken: een BSN-nummer, een bankrekening en een postadres. Dit is allemaal aan elkaar gelinkt, als je het ene niet hebt kun je de andere niet krijgen. Ook een slaapplek vinden is lastig. Hij vertelt dat er wel opvangplekken zijn waar je iets van inkomen nodig hebt om een bijdrage te betalen. Heb je werk dan kan je op de wachtlijst, maar als je in de tussentijd je werk weer kwijtraakt kun je opnieuw beginnen. Soms kan hij een paar weken bij iemand in huis om op de dieren te passen, maar dat betekent ook dat hij zijn plek in de nachtopvang moet opgeven en opnieuw moet wachten. Dit soort dingen geeft hem het gevoel dat er geen uitweg is.

“

Of course it's stressful, of course you're scared. You don't know what's going to happen next and it's scary.”.

Vanessa

“

There's no way out at times. Or at least it feels that way.

Brian

weinig informatie over ondersteuning en rechten

Geïnterviewde EU-migranten hebben weinig informatie over waar je terecht kunt voor ondersteuning en wat hun rechten zijn als EU-migrant.

Inloophuizen zijn voor de meeste respondenten de enige plek waar zij komen voor ondersteuning. Ze horen hierover via anderen op straat, of zijn door een maatschappelijk werker of politie op straat erop gewezen dat zij daar terecht kunnen.

Ook over hun rechten hebben de meesten weinig informatie. Eén respondent woont al 8 jaar in Nederland en heeft hier lange tijd gewerkt. Hij vertelt dat hij er pas achter kwam dat hij ergens recht op had toen een maatschappelijk werker hem een ticket naar zijn land van herkomst aanbood. Terugkeren was voor hem geen optie, maar een andere maatschappelijk werker heeft vervolgens wel een uitkering voor hem kunnen aanvragen.

terugkeer naar land van herkomst (nu) geen optie

Dat sommige EU-migranten hulp aangeboden krijgen bij het terugkeren naar hun land van herkomst is onderdeel van het beleidsprogramma. Respondenten is daarom gevraagd wat zij ervan zouden vinden als zij dit aangeboden krijgen. Alle respondenten geven aan dat terugkeren voor hen (nu) geen optie is. Vaak hebben zij in het land van herkomst niks om naar terug te keren. Ze hebben er geen sociaal netwerk, waren in het land van herkomst ook al dakloos of hebben daar een traumatische ervaring

“

I said, "Have you offered anybody else in here flights back to their countries?" And he said, "No." And that's the second I knew I was entitled to something, after paying taxes here for eight years.

Andrew

meegemaakt en willen absoluut niet meer terug. Zij willen een nieuwe start maken. Ook schaamte speelt soms mee, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een alcohol- of drugsverslaving.

behoefte aan basisvoorzieningen en praktische ondersteuning

Geïnterviewde EU-migranten die in de inloophuizen komen geven aan dat zij in eerste instantie vooral behoefte hebben aan basisvoorzieningen: eten, drinken, een douche, kleding, een veilige plek om te slapen, toegang tot internet. Sommigen geven aan dat zij ook erg geholpen zouden zijn met vergoeding van vervoerskosten, bijvoorbeeld om te kunnen solliciteren, naar afspraken te kunnen gaan voor het regelen van administratieve zaken, of om de eerste weken naar werk te kunnen gaan (wanneer het eerste salaris nog niet is uitbetaald). Respondenten hebben daarnaast behoefte aan informatie over het regelen van administratieve zaken zoals een BSN-nummer en sommigen geven ook aan dat ze behoefte hebben aan ondersteuning bij het vinden van werk.

dagbesteding draagt bij aan mentale gezondheid

Veel respondenten vertellen dat het voor hen belangrijk is om iets te doen te hebben. Zij zoeken naar een manier om hun dagen op een zinvolle manier te besteden, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk te doen in de inloophuizen, of bezig te zijn met kunst. Sommigen geven aan dat het goed zou zijn als er in de inloophuizen meer activiteiten georganiseerd kunnen worden, zoals samen sporten of een taalcursus kunnen volgen. Respondenten vertellen dat dit soort bezigheden hen helpen om hoop te houden, gemotiveerd te blijven, om weg te



I would like to start, you know, like exercise is the best thing. and knowledge. I would like to go back to school too. That would help me a lot. Stay busy, you understand? Mentally and physically.

Michael

blijven bij te veel negatieve gevoelens, en om niet in de verleiding te komen om alcohol of drugs te gaan gebruiken.

behoefte aan meer psychologische ondersteuning en verslavingszorg

Enkele respondenten die zelf te maken hebben met een alcohol- of drugsverslaving geven aan dat zij behoefte hebben aan ondersteuning om hiermee te stoppen of af te bouwen. Een respondent denkt dat het goed zou zijn als er bijvoorbeeld een AA/NA groep georganiseerd wordt in de opvangvoorzieningen. Hoewel de meeste geïnterviewden zelf geen ervaring hadden met een verslaving, zien zij om zich heen dat dit voor veel andere bezoekers een probleem is. Ook zij benoemen soms dat het goed zou zijn als er meer psychologische hulp beschikbaar is in de opvangvoorzieningen.

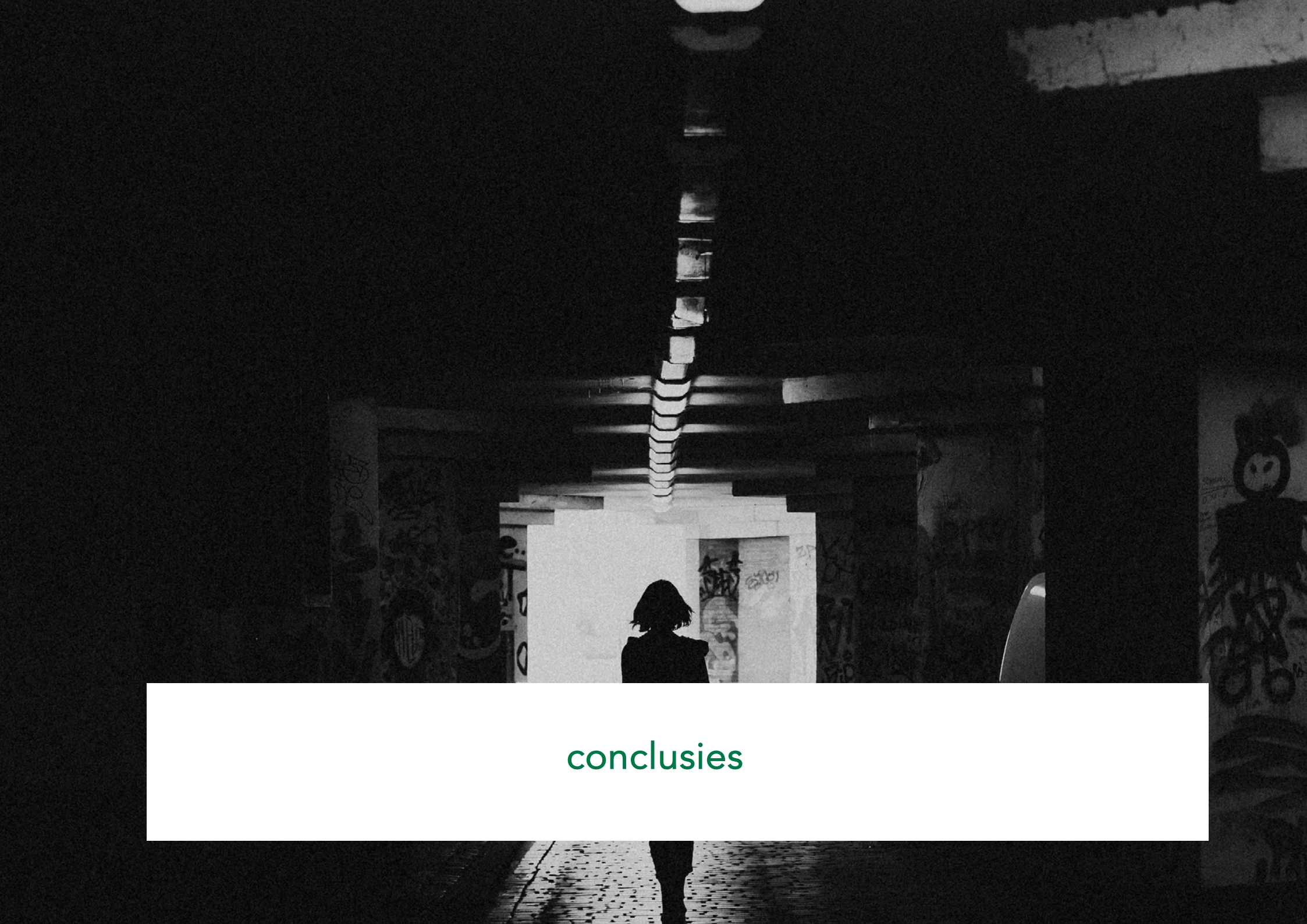
ervaring met ondersteuning: dankbaar voor voorzieningen en kansen

Respondenten die de inloophuizen bezoeken zijn dankbaar voor de basisvoorzieningen die daar geboden worden. Ook zijn ze tevreden met de ondersteuners die praktische hulp bieden en meestal begripvol zijn. Verschillende personen benoemen dat je er kansen krijgt om je leven weer op te bouwen, maar dat je dit wel zelf moet willen. Je wordt geholpen wanneer je het zelf wilt en er zelf om vraagt. Niet iedereen vindt dit makkelijk om te doen. Sommigen geven aan dat je om hulp moet schreeuwen, omdat er altijd wel iemand anders in crisis is. Maatschappelijk werkers zijn volgens één van de respondenten 'overwerkt en onderbetaald'.



It's perfect. Sometimes I don't ask them much. If I come back they say: 'why you didn't ask?' I don't always want to be on people's necks. You can [ask for] help, but if you go too much, I'm ashamed, you understand? I feel like I'm not doing my responsibilities. But they are always ready to help.

Paolo, over ondersteuning in inloophuis



conclusies

conclusies

speerpunt 1: vroegsignalering en vroeginterventie

rol woningcorporaties in preventie dakloosheid

Woningcorporaties kunnen volgens respondenten een rol spelen in het voorkomen van dakloosheid, door meer in te spelen op signalen van bewoners, ook wanneer zij een vrijesectorwoning huren van een woningcorporatie, of wanneer er meer speelt dan alleen de huur niet meer kunnen betalen. Doorstroom naar een passende woonruimte mogelijk maken, of woningruil faciliteren, kan in sommige gevallen dakloosheid voorkomen.

snel handelen voorkomt dat problemen verergeren

Soms is het moeilijk of niet mogelijk vroegtijdig in te grijpen en dakloosheid te voorkomen. Om te voorkomen dat mensen in een neerwaartse spiraal terecht komen, en problemen in korte tijd verergeren, is het belangrijk om snel basisvoorzieningen te bieden. Een veilige slaapplek is cruciaal voor de mentale gezondheid. Snel toegang hebben tot een postadres, uitkering of BSN-nummer en passende ondersteuning helpen voorkomen dat mensen dieper in de problemen komen. Uit verhalen van respondenten blijkt echter dat zij hier regelmatig lang op moeten wachten.

speerpunt 2: vergroten aanbod woonoplossingen

veilige plek is cruciaal om het vol te houden en vooruit te kijken

Tijdelijke woonoplossingen zoals anti-kraak woningen, passantenpension De Buitenhof, of nachtopvang in zelfbeheer, bieden respondenten die hiervoor in aanmerking komen een veilige (slaap)plek. Dit brengt rust die mensen in staat stelt om een baan te behouden, de zorg voor een kind (deels) op zich te nemen en de zoektocht naar een woning weer op te pakken.

maximale verblijfsduur tijdelijke woonoplossingen meestal te kort om vervangende woonruimte te vinden

Het is lang niet altijd realistisch om binnen een half jaar of een jaar stabiele woonruimte te vinden, ook als er buiten Amsterdam gezocht wordt naar een woning. Dit zorgt voor veel stress tegen het einde van de looptijd. Soms is verlenging of doorverwijzing naar een andere tijdelijke plek mogelijk, maar er zijn ook mensen die opnieuw op straat terecht komen.

speerpunt 3: goede ondersteuning op maat

zelfredzaamheidscriterium sluit niet aan op leefwereld

De manier waarop het zelfredzaamheidscriterium ingezet wordt om te bepalen of mensen wel of niet in aanmerking komen voor ondersteuning en (perspectief op) woonruimte sluit niet goed aan op de situatie van respondenten. Het onderscheid tussen wel en niet zelfredzaam zijn is voor mensen die dakloos zijn niet zwart-wit en verandert regelmatig als mensen te lang in een situatie van dakloosheid zitten. Mensen die als zelfredzaam aangemerkt worden voelen zich in het huidige systeem vaak niet serieus genomen. Bovendien werden de meeste mensen die wel in aanmerking kwamen voor een BV/BT-traject in eerste instantie zelfredzaam bevonden.

ontoegankelijkheid van systeem ondermijnt beleidsdoelen

Respondenten ervaren een ontoegankelijk systeem waarin zij heel veel moeite moeten doen om gebruik te kunnen maken van voorzieningen en om de nodige ondersteuning te krijgen. Ook is voor respondenten vaak niet duidelijk waar zij terecht kunnen. De ontoegankelijkheid van het systeem maakt dat gestelde beleidsdoelen zoals vroeginterventie, behoud van eigen regie en het bieden van maatwerk moeilijk te realiseren zijn.

speerpunt 4: duurzaam maatschappelijk herstel

ook behoefte aan ondersteuning na het vinden van woning

Bij respondenten die het gelukt is om woonruimte te vinden, overheerst in het begin vaak de blijdschap over de nieuwe woning. Wanneer zij er eenmaal wat langer zitten krijgen zij regelmatig met tegenslagen te maken op het gebied van financiën, werk of mentale gezondheid, waar zij ondersteuning bij kunnen gebruiken. Dit geldt niet alleen voor personen die via een traject begeleid wonen een woning vonden, maar ook voor degenen die zelfstandig woonruimte vonden.

grote onzekerheid over de toekomst

Respondenten die geen woonruimte vonden ervaren grote onzekerheid over hun toekomst en mentale gezondheid. Veel respondenten maken zich zorgen omdat zij geen enkel perspectief hebben op het vinden van woonruimte, omdat hun mentale gezondheid steeds verder achteruitgaat, of vanwege financiële problemen.

ervaringen EU-migranten

gebrek aan bestaanszekerheid

EU-migranten zaten in een situatie waarin ze vooral bezig waren met overleven. Onderdak vinden was voor het merendeel van de geïnterviewden nog niet aan de orde, omdat ze meestal geen inkomen hadden. Werk vinden was daarom meestal hun eerste zorg. Langzame bureaucratische processen bijvoorbeeld voor het aanvragen van een BSN-nummer, postadres of werkvergunning en moeite met het vinden van werk maken dat mensen langere tijd zonder inkomen zitten en voor het voorzien in hun basisbehoeften afhankelijk zijn van inloophuizen.

weinig informatie over ondersteuningsmogelijkheden en rechten

Over het algemeen hadden EU-migranten weinig informatie over ondersteuningsmogelijkheden of over hun rechten. Meestal kwamen zij via andere dakloze EU-migranten, politie of maatschappelijk werkers op straat bij inloophuizen terecht. Voor de meeste respondenten was dit de enige plek waar zij voor ondersteuning kwamen en de enige plek die zij kenden.

colofon

Meetellen in Amsterdam

Keizersgracht 334

1016 EZ Amsterdam

<https://amsterdam.meetellen.nl/home>

e-mail: amsterdam@meetellen.nl

Opdrachtgever

Gemeente Amsterdam afdelingen: OJZD, Afdeling Beleid Jeugd en Zorg,
Wonen en Werk, Participatie en Inkomen.

Onderzoeksteam

Marleen van Stokkum, Eileen Berkvens, Tristan van Alphen, Jeroen Groen,
Sander Kelderman, Ireen van der Lande, Claartje Schellekens, Dora Weijers,
Emiel Leito, Dries Coolen, Hijke Schennink, Esmeralda van der Naaten.

Met dank aan

Alle geïnterviewden, leden van het Groot MO overleg, de werkgroep
Monitor Dakloosheid, iedereen die geholpen heeft in de werving van
respondenten (o.a. medewerkers van De Regenboog Groep, het Leger des
Heils en Bureau Straatjurist).

Foto's

Sander Kelderman, pexels.com (Alina Chernii, Ememe, Mat Reding, S.
Steenbergen, Eline With, Tim Gouw)



meetellen